

warmtenetwerk

Vlaanderen

Antwerps zuidelijk warmtenet: nieuwe bronnen voor duurzame warmtelevering

30 maart 2023

Stad Antwerpen kondigt nieuwe warmtebronnen aan voor de zuidelijke warmtenetten: riothermie van Aquafin en restwarmte van Umicore in Hoboken. Voor Nieuw Zuid onderzoekt men aquathermie uit de Schelde en 'varende warmte' uit de havenindustrie.

De Antwerpse gemeenteraad keurde vorig jaar een ambitieuze Roadmap warmtenetten goed, een strategie die tegen 2030 10% van de warmtevoorziening van gebouwen in de stad fossielvrij moet maken. Dat wordt gerealiseerd door gebouwen af te koppelen van het aardgasnet en ze aan te koppelen aan warmtenetten. Die verdelen restwarmte uit de industrie, of groene warmte die via warmtepompen wordt onttrokken aan het gezuiverde water van rioolwaterzuiveringsinstallaties (effluentwater).

De stad ging er lange tijd van uit dat de warmtenetten in het zuiden van Antwerpen zouden gevoed worden door de ISVAG-verbrandingsoven. Maar door de recente juridische ontwikkelingen is die als warmtebron in toenemende mate onzeker geworden. Vandaar dat het gebied van het zuiden uit de Roadmap werd getild, en aan Fluvius werd gevraagd om hier een nieuwe bron- en netstrategie voor te ontwikkelen. Die is nu klaar, en ze werd gisteren door de gemeenteraad goedgekeurd.

Bijkomende duurzame bronnen

In die alternatieve bron- en netstrategie wordt een beroep gedaan op nieuwe, bijkomende duurzame bronnen die tot nog toe buiten beeld bleven. Het gaat dan om het effluentwater uit de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Aquafin aan het Kielsbroek, en industriële restwarmte van Umicore in Hoboken aan de Schelde. De RWZI zal warmte kunnen leveren aan woonblokken in de wijk het Kiel en aan bedrijven en gebouwen gelegen op Blue Gate Antwerp. Restwarmte van Umicore kan straten in Hoboken voorzien van duurzame warmte.

De bron- en netstrategie gaat ervan uit dat ISVAG vooralsnog de warmte kan blijven leveren aan het warmtenet in de KMO-zone Ter Beke. Als ISVAG hier niet langer voor zou kunnen instaan, zullen ook hier alternatieven worden onderzocht.

Nieuw Zuid

De nieuwe bron- en netstrategie voor het zuiden voorziet niet langer in de volledige realisatie van de zogenaamde 'warmtebackbone Zuid', die van ISVAG tot Nieuw Zuid zou lopen. In de nieuwe strategie zal het warmtenet op Nieuw Zuid, net als andere warmtenetten in het gebied langs de Kaaien, op langere termijn aansluiten op de 'Kaaienbackbone', die restwarmte van petrochemische bedrijven langs de Scheldeloan tot in de stad zal brengen. De reeds gerealiseerde stukken warmtetransportleidingen van de warmtebackbone Zuid worden volledig gerecycleerd in de warmteclusters rond de nieuw ingeschakelde bronnen.

In afwachting van de aansluiting op de Kaaienbackbone, wordt voor het voeden van het warmtenet Nieuw Zuid op korte termijn gekeken naar aquathermische energie uit de Schelde, waarbij men via warmtepompen warmte uit de rivier onttrekt, en naar 'varende warmte', waarbij schepen industriële restwarmte in de haven tanken en die afleveren aan het warmtenet Nieuw Zuid, als een soort varende thermoflessen. Via dat systeem zou ook extra warmte geïnjecteerd kunnen worden in de warmtenetten Kielsbroek en Umicore, zodat die verder kunnen doorgetrokken worden naar Berchem en Wilrijk. Ook dat wordt verder onderzocht.

Schepen voor leefmilieu Tom Meeuws: "Met ons stadsbreed warmtenet halen we Antwerpen in sneltempo uit het tijdperk van de fossiele brandstoffen. Dat ambitieuze plan krijgt vorm. De recentste ontwikkeling gaat over het zuiden van de stad, waar we met Aquafin en Umicore twee nieuwe warmtebronnen aanboren, die onze hele warmtestrategie meer robuust maken. Het is een grensverleggende gedachte dat appartementengebouwen op het Kiel, zoals die iconische blokken van architect Braem, binnen afzienbare tijd klimaatneutraal zullen worden verwarmd. Daar kunnen we als Antwerpenaren alleen maar... warm van worden."

Meer info over de warmtenetten in Antwerpen

[Roadmap 2030 voor warmtenetten](#)